

CLASICI AI LITERATURII UNIVERSALE

SHERWOOD ANDERSON

◆
Winesburg, Ohio

Povești despre viața într-un orașel
din statul Ohio

Traducere din limba engleză și prefață de
DRAGOȘ ZETU

CORINT

CUPRINS

<i>Prefață de Dragoș Zetu</i>	5
<i>Tabel cronologic</i>	9
WINESBURG, OHIO	15
POVEȘTILE ȘI PERSONAJELE	
CARTEA GROTESCULUI	17
MĂINI (despre Wing Biddlebaum)	21
PILULE DE HÂRTIE (despre doctorul Reefy)	28
MAMĂ (despre Elizabeth Willard)	32
FILOZOFUL (despre doctorul Parcival)	41
NIMENI NU ȘTIE (despre Louise Trunnion)	48
EVLAVIE. O POVESTIRE ÎN PATRU PĂRȚI.	52
I. Despre Jesse Bentley	52
II. Tot despre Jesse Bentley	62
III. Renunțare (despre Louise Bentley)	73
IV. Teroare (despre David Hardy)	84
UN OM CU IDEI (despre Joe Welling)	88
AVENTURĂ (despre Alice Hindman)	97
RESPECTABILITATE (despre Wash Williams)	105
GÂNDITORUL (despre Seth Richmond)	112
TANDY (despre Tandy Hard)	126
PUTEREA LUI DUMNEZEU (despre reverendul Curtis Hartman)	130

ÎNVĂȚĂTOAREA (despre Kate Swift)	139
SINGURĂTATE (despre Enoch Robinson)	148
DEȘTEPTARE (despre Belle Carpenter)	159
„CIUDAT” (despre Elmer Cowley)	169
MINCIUNĂ NESPUSĂ (despre Ray Pearson)	180
BĂUTURĂ (despre Tom Foster)	187
MOARTE (despre doctorul Reefy și Elizabeth Willard)	196
SOFISTICARE (despre Helen White)	208
PLECARE (despre George Willard)	218

CARTEA GROTESCULUI¹

SCRIITORUL, UN BĂTRÂN CU MUSTAȚA CĂRUNTĂ, se urca în pat cu oarecare dificultate. Ferestrele casei în care trăia erau înalte, iar el voia ca dimineța, când se trezea, să poată admira copacii de afară. Din acest motiv a chemat un tâmplar care să modifice patul în așa fel, încât să fie la același nivel cu fereastra.

S-a făcut mult caz de trebușoara asta. Tâmplarul, care fusese soldat în Războiul Civil, a venit în camera scriitorului și s-a așezat pentru a discuta despre meșterirea unei platforme care să înalțe patul. Scriitorul avea țigări împrăștiate peste tot, așa că tâmplarul începu să fumeze.

Pentru o vreme, cei doi au vorbit despre cum avea să fie înălțat patul, apoi au început să sporovăiască despre alte lucruri. Soldatul a început cu războiul. De fapt, scriitorul a fost acela care l-a condus spre acest subiect. Tâmplarul căzuse odată prizonier și fusese închis în închisoarea Andersonville unde își pierduse și un frate. Acesta murise de foame și, de fiecare dată când vorbea despre asta, tâmplarul se punea pe plâns. Avea și el, la fel ca scriitorul, o

¹ *The Book of the Grotesque* a fost numele pe care Sherwood Anderson l-a ales pentru acest ciclu de povestiri, dar pe care a trebuit să-l schimbe la cererea editorului său, B.W. Huebusch (1876–1964). Acesta a fost unul dintre cei mai respectați editori new-yorkezi de la începutul secolului al XX-lea, fiind primul care a publicat în Statele Unite scrierile lui James Joyce, D.H. Lawrence, Lion Feuchtwanger, Franz Werfel și Georges Sorel. Din cauza unei erori de redactare, acest titlu a continuat să fie folosit ca titlu pentru introducerea cărții (n. red.).

mustață căruntă și, când plângea, își țuguia buzele și mustața îi tremura. Bătrânul care plângea cu țigara în gură era grotesc. Planul scriitorului despre cum să fie înălțat patul a fost repede dat uitării, și tâmplarul a ajuns să rezolve problema cum a știut el mai bine. Așa că scriitorul, care era trecut de șaiszeci de ani, a fost nevoit să se ajute de un scaun pentru a se putea urca seara în pat.

Odată ajuns în pat, scriitorul se răsuci de pe o parte pe alta, apoi rămase nemișcat. Ani și ani de zile fusese asaltat de grijile cu privire la sănătatea inimii sale. Era un fumător înrăit și inima îi bătea neregulat. Îi intrase în cap ideea că, într-o bună zi, avea să moară pe neașteptate așa că, de fiecare dată când se suia în pat, se gândea numai și numai la asta. Însă nu se tulbura peste măsură. De fapt, efectul pe care aceste gânduri îl aveau asupra lui era unul cu totul special și nu putea fi explicat cu ușurință. Acolo, în pat, se simțea mai viu decât oriunde altundeva. Stătea complet nemișcat, cu trupul lui îmbătrânit și care nu îi mai era de prea mult ajutor, însă ceva în el era cu totul și cu totul tânăr. Era ca o femeie însărcinată, atâta doar că nu purta înăuntrul său un bebeluș, ci un tânăr. Nu, nu era un tânăr, ci o femeie, o tânără îmbrăcată în zale, ca un cavalier. După cum vedeți, e de-a dreptul ridicol să încerci să descrii ce anume se afla înăuntrul bătrânului scriitor în timp ce stătea întins în patul lui înalt și își asculta bătăile neregulate ale inimii. Mai bine să descâlci gândurile scriitorul, sau ale tinerei dinăuntrul său.

Bătrânul scriitor, ca oricare alt om din lumea asta, avusese, în decursul lungii sale vieți, o mulțime de păreri. Cândva fusese foarte atrăgător și multe femei se îndrăgostiseră de el. Apoi, firește, întâlnise mulți oameni, pe care îi cunoscuse într-un mod profund, mai intim, decât o fac de obicei oamenii. Cel puțin așa credea scriitorul, iar gândul acesta îi făcea plăcere. Ce rost are să te cerți cu un bătrân când vine vorba de gândurile sale?

În pat, scriitorul începu să viseze, însă nu era tocmai un vis. Când somnul îi dădea târcoale, iar el era încă treaz, prin fața ochilor începură să-i treacă o sumedenie de chipuri. Își imagină

că tânăra ființă indescriptibilă dinăuntrul său conducea o lungă procesiune de chipuri.

Vedeți bine că pe noi ne interesează aceste chipuri care se perindau prin fața ochilor scriitorului. Toate erau grotești. Toți bărbații și toate femeile pe care le cunoscuse vreodată scriitorul deveniseră grotești.

Figurile grotești nu erau toate înfiorătoare. Unele erau amuzante, altele aproape atrăgătoare, iar una dintre ele, o femeie diformă, era de un grotesc care îi făcea rău bătrânului. Când ea trecu prin fața lui, acesta scoase un sunet asemănător scheunatului unui cățeluș. Dacă ați fi intrat atunci în odaie, ați fi crezut că bătrânul are coșmaruri sau, poate, vreo indigestie.

Procesiunea de fantasma grotești s-a perindat prin fața bătrânului timp de o oră, și după aceea, deși era un lucru dureros, acesta se dădu jos din pat și începu să scrie. Una dintre figurile grotești îi lăsase o impresie atât de puternică, încât voia negreșit să o descrie.

Scriitorul lucră vreme de o oră la biroul său. În cele din urmă, scrisese o carte numită *Cartea grotescului*. Nu a fost niciodată publicată, însă eu am văzut-o odată și mi-a lăsat o impresie de neșters. Cartea avea o idee centrală foarte ciudată, care mi s-a întipărit în minte. Amintindu-mi de ea, am fost în stare să înțeleg mulți oameni și multe lucruri pe care înainte nu le puteam înțelege. Ideea era destul de complexă, dar ar putea fi formulată, mai pe scurt, astfel:

La început, pe când lumea era încă tânără, existau o mulțime de gânduri, însă niciun adevăr. Omul a fost cel care a creat adevărurile și fiecare adevăr era compus din mai multe gânduri neclare. Pe tot cuprinsul lumii se găseau adevărurile și erau frumoase toate.

Bătrânul a notat sute de adevăruri în cartea lui. Nu voi încerca să vi le spun pe toate. Se aflau acolo adevărul fecioriei și adevărul pasiunii, adevărul bogăției și al sărăciei, al cumpătării și al destrăbălării, al nepăsării și al abandonării. Mii și mii erau la număr adevărurile și erau frumoase toate.

Apoi au apărut oamenii. Cum apărea unul, cum înșfăca un adevăr, iar cei mai puternici înșfăcau chiar și o duzină.

Adevărurile i-au făcut pe oameni grotești. Bătrânul avea o teorie destul de complexă în legătură cu acest subiect. Ideea lui era că, în clipa în care un om pune stăpânire pe un adevăr, spunea că e adevărul lui și încerca să-și trăiască viața conform aceluși adevăr, devenind o ființă grotescă, iar adevărul pe care îl îmbrățișa se transforma într-o minciună.

Vedeți bine că bătrânul, care își petrecuse întreaga viață scriind și era doldora de cuvinte, putea să scrie sute de pagini pe această temă. Subiectul căpătase proporții atât de mari în mintea lui, încât el însuși era în pericol să devină o creatură grotescă. Presupun că acest lucru nu i s-a întâmplat din același motiv datorită căruia nu și-a publicat niciodată cartea. Ființa cea tânără din năuntru l-a salvat.

În ceea ce îl privește pe bătrânul tâmplar care i-a meșterit patul scriitorului trebuie spus că l-am amintit pentru că – la fel ca mulți dintre aceia pe care îi numim oameni dintre cei mai obișnuiți – a devenit cea mai apropiată ființă de una care să poată fi înțeleasă și iubită, dintre toate personajele grotești din cartea scriitorului.